

Петренко Т.С.

здобувачка вищої освіти ОС «Бакалавр»

спеціальності 051 «Економіка»

e-mail: tetiana.petrenko@st.pdau.edu.ua

Поночовна О.В.

асистент кафедри економіки та публічного управління

e-mail: olena.ponochovna@pdau.edu.ua

Полтавський державний аграрний університет

м. Полтава, Україна

DOI: <https://doi.org/10.31210/ab2026.42>

АГРАРНИЙ БІЗНЕС УКРАЇНИ: ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ТА СУЧАСНІ ВИКЛИКИ

Аграрний сектор є одним із ключових стратегічних секторів економіки України, що традиційно формує значну частку валового внутрішнього продукту та забезпечує суттєву частку валютних надходжень від експорту. В умовах повномасштабного воєнного конфлікту, глобальної продовольчої нестабільності та структурних трансформацій світових аграрних ринків питання перспектив та викликів розвитку вітчизняного агробізнесу набуває особливої актуальності [1].

Серед ключових перспектив розвитку агробізнесу слід насамперед виокремити зростаючий попит на українські зернові та олійні культури на світових ринках. Україна традиційно посідає провідні позиції серед світових експортерів пшениці, кукурудзи, ячменю та соняшникової олії. У середньостроковій перспективі збереження та розширення присутності на міжнародних ринках є реалістичним завданням за умови відновлення логістичної та портової інфраструктури. Суттєвим чинником зростання є також розвиток глибокої переробки зерна та олійних культур, що дозволяє значно підвищити додану вартість продукції і зміцнити позиції України у глобальних ланцюгах постачання [2].

Важливим напрямом розвитку є цифровізація агровиробництва та впровадження технологій точного землеробства. Застосування безпілотних літальних апаратів для моніторингу посівів, систем дистанційного зондування землі, інтелектуальних платформ управління агробізнесом дозволяє суттєво підвищити ресурсоефективність виробництва та знизити собівартість продукції. Цифровізація також відкриває нові можливості для малих і середніх аграрних підприємств у частині доступу до фінансових сервісів, агрострахування та інструментів управління ризиками [3].

Водночас аграрний бізнес стикається з низкою серйозних викликів. Передусім це значні втрати сільськогосподарських угідь унаслідок бойових дій, мінного забруднення та окупації територій. За різними оцінками, від 20 до 30% площ ріллі залишаються недоступними або небезпечними для обробки [4]. Критично важливою проблемою є кадровий дефіцит – мобілізація та вимушена міграція суттєво скоротили чисельність зайнятих у галузі. Серед фінансово-економічних викликів особливо гострими є здорожчання кредитних ресурсів,

труднощі з отриманням страхового покриття в умовах воєнних ризиків, а також нестабільність цін на засоби виробництва [5].

Таким чином, аграрний бізнес України демонструє значний потенціал для сталого розвитку навіть в умовах воєнного часу. Реалізація цього потенціалу потребує комплексного підходу: державної підтримки у сфері страхування воєнних ризиків, активного залучення міжнародних інвестицій для відновлення зруйнованої інфраструктури, стимулювання технологічної модернізації виробництва, а також системної підготовки кваліфікованих кадрів для галузі. Послідовне впровадження цих заходів дозволить зміцнити конкурентоспроможність українського агробізнесу та забезпечити продовольчу безпеку країни у середньостроковій і довгостроковій перспективі.

Список використаних джерел

1. Інформаційно-аналітична довідка про стан та перспективи співробітництва України з Естонією у галузях агропромислового комплексу та сфері продовольчої безпеки. URL: <https://estonia.mfa.gov.ua/spivrobitnictvo/106-torgovelyno-jekonomichne-spivrobitnictvo/informacijno-analitichna-dovidka-pro-stan-ta-perspektivi-spivrobitnictva-ukrayini-z-estoniyeyu-u-galuzyah-agropromislovogo-kompleksu-ta-sferi-prodovolchoyi-bezpeki> (дата звернення: 20.04.2026).

2. Аграрний сектор України: пріоритети ФАО на 2025-2026 роки. URL: <https://agreview.com/top/agrarnyj-sektor-ukrayiny-priorytety-fao/> (дата звернення: 20.04.2026).

3. Оцінка втрат та збитків агросектору від війни, та потреб у відновленні. URL: <https://kse.ua/ua/kse-research/otsinka-vtrat-ta-zbitkiv-agrosektoru-vid-viyni-ta-potreb-u-vidnovlenni/> (дата звернення: 20.04.2026).

4. Огляд ринку України від експертів Spike Brokers. URL: <https://graintrade.com.ua/novosti/oglyad-rinku-ukraini-vid-ekspertiv-spike-brokers.html> (дата звернення: 20.04.2026).

5. Державна служба статистики України. Набори даних. URL: <https://data.gov.ua/organization/derzhavna-sluzhba-statystyky-ukrayiny> (дата звернення: 20.04.2026).